

ИЗЛОЖБИ

ЗАРОБЕНИК НА РЕКАТА

ЗА СЛИКИТЕ НА ТОМА ВЛАДИМИРСКИ

Еден од нашите ликовни ветерани, сликарот Томо Владимирски (1904., Скопје), деновиве се претставува во Уметничката галерија со свои слики. Изложбата всушност е тематска. Таа е свртена кон пејсажите од Западна Македонија, главно околу реката Радика. Владимирски повеќе години го подготвува овој свој настап. Инаку, во неговото творештво и порано беше присутна тенденцијата за фиксирање врз еден тематски циклус: да го споменам тука оној што беше посветен на реката Вардар и на нејзините крајбрежни пејсажи, прикажан на една друга изложба, пред десет години.

За Владимирски е карактеристично дека во целиот повоен период, со исклучок на неколку први години од него, пред сè е свртен кон пејсажот и дека е заинтересиран за одржување на една особена сликарска постапка. Тој е уметник формиран во духот на еден неангажиран ненаметлив интимизам, оддалечен од теми што подлабоко можат да ја провоцираат личноста на гледачот. Оттука, за Владимирски беше логично, како основна сликарска стратегија, да прифати една комбинација на објекти вистичко, дескриптивно опишување со извесни формално-технички особености на импресионизмот и на нешто што е, сликароко-стилистски, на границите меѓу фовизмот и колористички експресионизам. Фиксацијата врз мотиви што искажуваат настојувања да се задржи распонот на емоциите пред еден природен феномен, за да не се наруши можноста за негово непосредно предавање; како последица, веројатно, на внатрешната убеденост на авторот во пластичната ефикасност на делото, ако тоа што повеќе се совпаѓа со мо-

тивот, ја условува една друга битна карактеристика на ова творештво. Низ него се провлекува впечатокот за осо-

бена, духовна дискреција, за перспектирање убавината на природните нешта: став со кој не сака да се наметне личната порака преку реалните творечки можности и деликатни чувствувања на авторот. На тоа се надоврзува и настојувањето за една содржинска и формална воедначеност на делата, се раѓа атмосфера на извесна ликовна еднообразност.

Владимирски користи еден потесен колористички дијапазон. Преовладуваат кај него зелени, сини, сиви и некои варијации на црвената жолтата и окерната боја. Тие се распоредувани, во ду-

хот на основната стилова ориентација на Владимирски, на начин што ја комбинира импресионистичката постапка на „разбивање“, „разлагање“ на потегот, со извесна фовистичка експресивност и контрастирање на парцели на помалку или повеќе „звучни“ бои. Но Владимирски настојува крајната поставеност на сликата да резултира со воедначување на перспективите, со сведување на сликата на еден основен тон, низ грижливо, минуциозно усогласување на составките на композицијата. Со тоа се добива обично една цврста, затворена целина. Понекогаш формите на нештата се обликувани со понемирна линија, нешто „назабена“, искршена, за да се постигне еден визуелен ефект на спонтаност и движење.

Ова сликарство, со својот тивок, лирски и ненаметлив штилумп, ја изразува на еден посреден пат и носталгијата за нештата кои во нашето време често ја губат својата некогашна смисла и важност. Тоа е сликарство, кое сака да не потсети дека покрај нашата урбана „природа“, покрај пејсажите составени од елементите на современиа цивилизација, постои и светот на мирните, идиллични природни амбиенти, во кој психата на современиот човек може да најде елементи за едно емоционално, психичко релаксирање.

Борис ПЕТКОВСКИ

ТОМА ВЛАДИМИРСКИ: РАДИКА